

REPUBLIKA HRVATSKA

MINISTARSTVO RADA, MIROVINSKOGA SUSTAVA, OBITELJI I SOCIJALNE POLITIKE

KLASA: 552-02/21-07/31

URBROJ: 524-08-04-01/2-21-3

Zagreb, 28. travnja 2021.

CENTRIMA ZA SOCIJALNU SKRB

- svima

PREDMET: Imenovanje posebnog skrbnika na temelju članka 241. stavka 1. točke 5.
Obiteljskog zakona („Narodne novine“, br. 103/15, 98/19 i 47/20)
- smjernice o postupanju, dostavljaju se

Poštovani,

Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike zaprimilo je više upita centara za socijalnu skrb u kojima se traže smjernice o postupanjima vezanim uz obavijesti koje im dostavljaju zdravstvene ustanove, a u kojima se ukazuje na potrebu za primjenom pojedinih oblika skrbničke zaštite, odnosno na potrebu za imenovanjem posebnog skrbnika osobama koje se nalaze na bolničkom liječenju, posebice u odnosu na primjenu odredbi članka 241. stavka 1. točke 5. Obiteljskog zakona, povodom čega dostavljamo sljedeće smjernice o postupanju:

Lišenje poslovne sposobnosti, stavljanje pod skrbništvo, imenovanje skrbnika i posebnog skrbnika, kao i dužnosti i prava skrbnika propisuje Obiteljski zakon, dok se vezano uz prava pacijenata postupa sukladno odredbama Zakona o zaštiti prava pacijenata („Narodne novine“, br. 169/04 i 37/08) i Zakona o zaštiti osoba s duševnim smetnjama („Narodne novine“, broj 76/14).

Iz odredbi članka 273. Obiteljskog zakona nesporno proizlazi da je centar za socijalnu skrb stvarno nadležan za imenovanje skrbnika i posebnog skrbnika, kao i da se svi postupci za stavljanje pod skrbništvo i imenovanje skrbnika, kao i za primjenu pojedinih oblika skrbničke zaštite pokreću po službenoj dužnosti na temelju neposrednog saznanja ili u povodu obavijesti koju su centru za socijalnu skrb dužni dostaviti: matičar, pravosudna, druga državna tijela i tijela jedinica lokalne samouprave, dijete, bračni drug, srodnici i drugi članovi kućanstva, druge ustanove socijalne skrbi i zdravstvene ustanove i izabrani doktor obiteljske medicine te se u tom smislu primjerice obavijest zdravstvene ustanove o potrebi pokretanja postupka radi imenovanja posebnog skrbnika određenoj osobi ne može smatrati zahtjevom za pokretanje istoga postupka.

Slijedom toga, imenovanju posebnog skrbnika punoljetnoj osobi prethodi obveza centra za socijalnu skrb da na nedvojben način utvrdi jesu li ispunjene pretpostavke iz članka 241. stavka 1. točke 5. Obiteljskog zakona.

Odredbom članka 241. stavka 1. točke 5. Obiteljskog zakona propisano je da se poseban skrbnik može imenovati iznimno, osobi u slučaju privremene spriječenosti ili nesposobnosti za obavljanje jednokratnih neodgovivih radnji čije je poduzimanje potrebno radi zaštite prava i interesa te osobe.

Dakle, za imenovanje posebnog skrbnika u takvom iznimnom slučaju, kada je to potrebno radi zaštite prava i interesa te osobe, moraju biti zadovoljena dva zakonska uvjeta: privremena spriječenost ili nesposobnost osobe te radnja čije je poduzimanje potrebno mora biti jednokratna i neodgodiva.

U tom smislu, imenovanje posebnog skrbnika primjerice u predmetima radi priznavanja socijalne usluge smještaja, odnosno davanja pristanka za smještaj osoba koje su izvan kontakta ili prema procijeni specijalista psihijatra nisu u mogućnosti u trenutku hospitalizacije samostalno donositi odluke o sebi ili primjerice u situaciji vezanoj uz obavijest zdravstvene ustanove o potrebi imenovanja posebnog skrbnika za potrebe obavljanja liječničkog pregleda ili medicinskog zahvata za osobu koja nije u mogućnosti shvatiti značenje istih pregleda ili zahvata, a nije lišena poslovne sposobnosti, ne može se smatrati da se u navedenim slučajevima radi o jednokratnim, neodgodivim radnjama. Isto tako se ne može smatrati da je osoba, za koju nadležni liječnik procijeni da nije u stanju dati odgovarajući pristanak, a koja boluje primjerice od demencije, privremeno spriječena ili nesposobna.

Nadalje napominjemo, u situacijama kada su u pitanju osobe koje su lišene poslovne sposobnosti, Obiteljski zakon u odredbi članka 259. stavka 1. propisuje da je skrbniku potrebno prethodno odobrenje centra za socijalnu skrb za poduzimanje važnijih mjera o osobi, osobnim stanjima, zdravlju štićenika ili imovini štićenika, a u sljedećim stavcima istoga članka Obiteljskog zakona propisuje se što se smatra važnijom mjerom.

Također, odredbom članka 258. Obiteljskog zakona propisane su odluke o osobnim stanjima koje donosi isključivo štićenik, a odredbom članka 260. Obiteljskog zakona propisano je u kojim slučajevima odluke o zdravlju štićenika donosi samo sud, na prijedlog štićenika ili skrbnika.

Iz navedenog jasno proizlazi intencija zakonodavca da se u svim mogućim slučajevima kada je osobi potrebna skrbnička zaštita, istu ograniči samo na najnužniju mjeru, odnosno da se u što je moguće manjoj mjeri ograniče prava osobe, odnosno štićenika.

Slijedom svega navedenog, posebno napominjemo da se odluke kojima se ograničavaju prava osoba koje su potpuno poslovno sposobne, mogu donositi samo iznimno, kad su zadovoljeni propisani zakonski uvjeti i ako je to potrebno radi zaštite prava i interesa te osobe, a i tada samo u onoj mjeri u kojoj je to nužno da bi se postigla svrha skrbničke zaštite.

S poštovanjem,

Privitak: kao u tekstu

DOSTAVITI:

1. Naslovu,
2. Arhiva, ovdje

O tome obavijest:

1. Ministarstvo zdravstva,
Zagreb, Ksaver 200a
2. Hrvatska komora socijalnih radnika,
Zagreb, Ilica 35, veza na dopis,
KLASA: 035-02/20-01/04,
URBROJ: 539/07-21-2 od
19. ožujka 2021. godine